

Abans del formigó i l'acer

NARCÍS SUREDA DAUNIS

Fa menys d'un segle, en les construccions corrents —és a dir, les que no pertanyien al que podríem anomenar *arquitectura monumental* i, fins i tot, en moltes d'aquella categoria— les tècniques constructives que s'hi empraven eren fruit d'una evolució experimental només interrompuda quan s'introduí l'ús del ferro colat estructural i el formigó armat.

És a dir, des de les parets i els murs de paredat, comú o de pedra picada, i les d'*opus calmenticum* dels romans, passant pels entramats de fusta, les voltes i els arcs, les fonamentacions, els paviments i revestiments o les cobertes, s'havia anat seguint una tècnica constructiva fruit d'una experiència pràctica que havia donat bons resultats i que va permetre, en el decurs dels segles, molt poques innovacions.

Les noves tecnologies, sobretot l'acer i el formigó armat i els materials

sinètics de tot ordre amb múltiples aplicacions, han anat esborrant, a poc a poc, aquells hàbits i pràctiques de construir i, el que és pitjor, l'extrapolació d'aquells sistemes en conjunts estructuralment eclèctics que sovint, i juntament amb una praxi errònia, han provocat efectes contraris respecte de les prestacions desitjades.

Per això cal aplaudir la iniciativa del GRETA (Grup de Recuperació i Estudi de la Tradició Arquitectònica) de promoure aquesta publicació.

El prestigi d'un equip pluridisciplinari d'arquitectes, historiadors, arqueòlegs, arquitectes tècnics, constructors i altres persones sensibles a aquesta qüestió fa que la present publicació ultrapassi la simple consideració d'interessant i pugui considerar-se un autèntic estudi de les tècniques constructives tradicionals de cara a la seva preservació, rehabilitació i adaptació a les modernes exigències, i tot això no només per integrar-les en la formalitat arquitectònica, que també, sinó per a una utilitat pràctica.

Per bé que no exhaustiva, és una publicació molt útil per a tots

operativa, la indústria, el turisme, l'ensenyament, sobre Josep Berga i Boix i altres personatges de la Vall, sobre costums ancestrals, dites populars, llegendes... en resum, si es vol saber qualsevol cosa sobre la Vall d'en Bas, cal consultar aquest llibre.

Es podria aprofundir en molts temes, però caldria destacar l'excel·lent cronologia, l'estudi de l'església de Sant Esteve d'en Bas i l'anàlisi de la història més recent de la Vall, com la concentració parcel·lària i les conseqüències d'aquest fet.

que la Vall disposava de grans retaules del barroc com els magnífics de Pau Costa, si es vol saber coses sobre carlinades, sobre guerra civil, sobre els pobles que configuren el nostre mosaic municipal, sobre festes majors, entitats, comunicacions, sobre la co-

MUÑOZ, Olga

Arquitectura tradicional. Tècniques constructives

Greta. Grup de Recuperació i Estudi de la Tradició Arquitectònica
Girona, 2016. 150 p.

els agents que intervenen en la construcció. Tanmateix, seria desitjable que la seguissin altres publicacions del mateix caire, que podrien constituir un bon vademècum posat al dia, no solament utilíssim en la preservació i continuïtat del llegat arquitectonicopatrimonial de la nostra terra, més enllà de tendències i criteris en restauracions i rehabilitacions, sinó també en la introducció de tècniques tradicionals combinades amb nous sistemes i materials.

No es pot deixar passar l'oportunitat per ressaltar la capacitat de plasmar, de forma objectiva i rigorosa, totes i cada una de les temàtiques d'aquesta publicació. Aquesta feina concentra en 96 pàgines una investigació de més de quatre anys per part dels autors. Totes i cada una de les paraules es troben minuciosament tractades per acabar oferint un relat impecable.

Aquesta publicació es troba en el marc dels «Quaderns de la Revista de Girona», que van construir, en sumar publicacions, un mosaic idoni de la cultura i la història de les comarques de Girona.